UUTISET

Ongelma on, jos hoitajien suhde hoidettaviin kasvaa, kustannukset voivat nousta hyvin nopeasti mutta laatu ei parane. **KANSLIAPÄÄLLIKKÖ KARI VÄLIMÄKI, SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ**

Mummolle maalla luvataan palvelut kotiin

Ikäihmisten palvelut paranevat, lupaavat uuden vanhuspalvelulain valmistelijat. Laitoshoidon minimihenkilöstö jäi silti yhä kirjaamatta.

LAURI SALMINEN

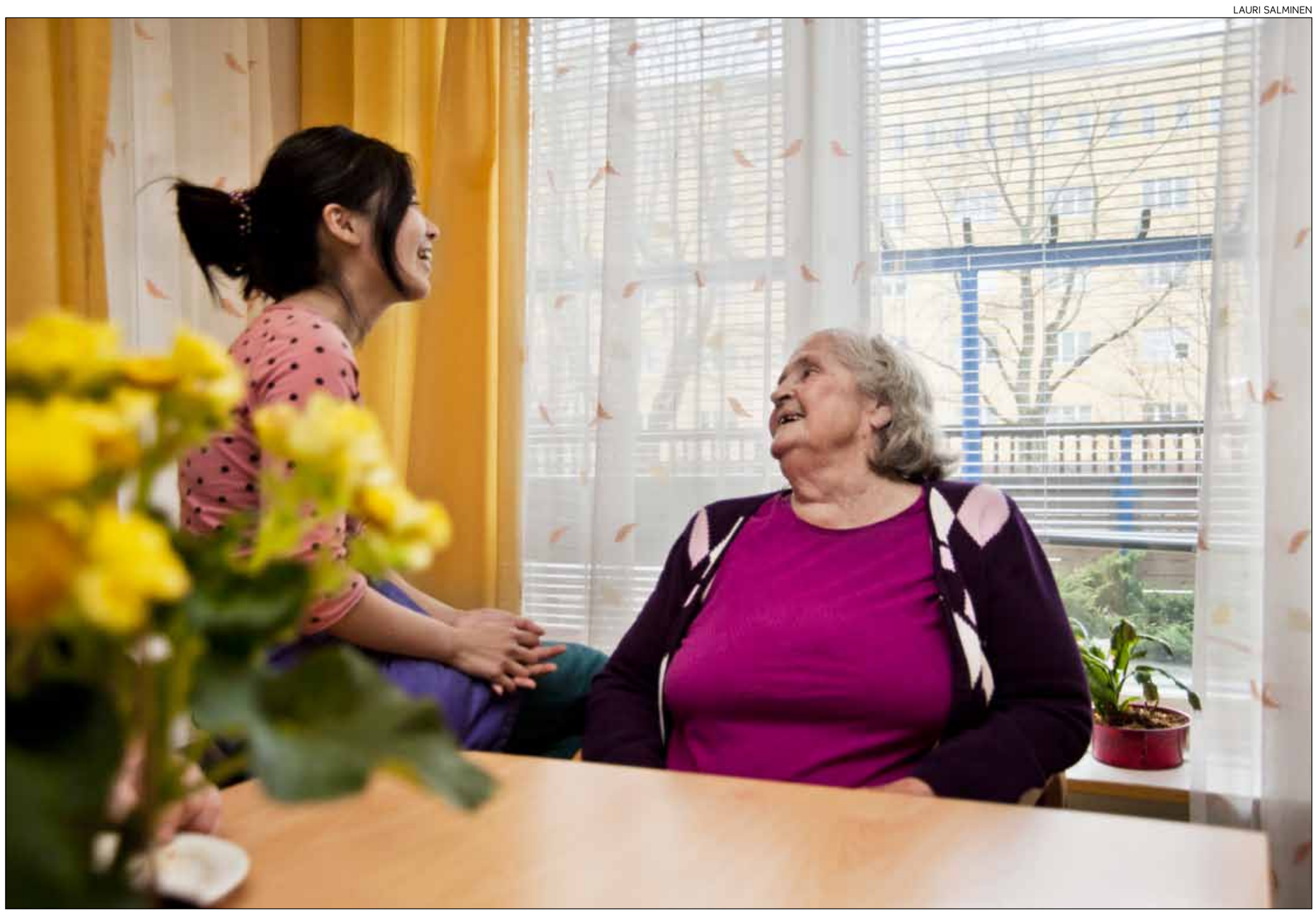

Sujuvasti suomeksi. Lijia Ma ja Liisa Timonen vaihtavat kuulumisia yksityisessä helsinkiläisessä hoivakodissa Virekoti Sofia ja Severissä.

Aliravitsemusta, myrkyttäjähoitajia, yksinäisyyttä ja pompottelua.

Sitäkö vanhustenhoito Suomessa on?

Voi olla, mutta nyt siihen tulee muutos.

”Työryhmä on onnistunut tekemään jotakin aivan uutta: kokonaisvaltaisen näkemyksen siitä, miten iäkkäiden ihmisten hoivaa tulee kehittää.”

Näin sanoi peruspalveluministeri **Maria Guzenina-Richardson** (sd.) torstaina Helsingissä, missä parikymmenhenkinen ohjausryhmä luovutti hänelle luonnoksen uudeksi vanhuspalvelulaiksi.

Viime keväästä istuneessa ryhmässä ovat olleet edustettuina maan parhaat asiantuntijat ja myös vanhusten edustajia.

Ryhmä vaikutti tyytyväiseltä työhönsä. Uuden lain uskotaan parantavan vanhustenhoidon laatua ja sitä kautta koko alan imagoa.

Kun laki tulee voimaan jossakin vaiheessa ensi vuotta, mikä muuttuu maalla asuvalla mummolla?

”Koko lain lähtökohta on, että mummo maalla saa lähtökohtaisesti palvelut kotiinsa”, ohjausryhmän puheenjohtaja, kansliapäällikkö **Kari Välimäki** sanoo.

Ajatuksena ovat hänen mukaansa lähipalvelut ja kotona pärjäämisen tukeminen. Jos kotihoito ei riitä, vuorossa on palveluasuminen ja vasta viime hädässä laitoshoito, jota pyritään nyt vähentämään.

Hoitosuhde mukaan kilpailuun

Esimerkiksi kotipalvelun voi tarjota myös yksityinen yritys, mutta niiltäkin vaaditaan laatua. Välimäen mukaan yksi kilpailutuksen keskeinen kriteeri voisi olla hoitosuhteen jatkuvuus.

Uuden lain mukaan palvelua hakeneen vanhuksen palvelun tarve on selvitettävä viipymättä, vanhuksen toimintakyky on arvioitava ja hänelle laadittava palvelusuunnitelma.

Kiireelliset palvelut pitää saada ”viipymättä”, kiireettömät kolmen kuukauden kuluessa palvelupäätöksestä.

Kunnat velvoitetaan nimeämään vanhukselle vastuutyöntekijän, joka neuvoo ja pitää yhteyttä muihin tahoihin.

Joka kuntaan tulee vanhusneuvosto, joka kertoo päättäjille vanhusten tarpeista.

Palvelun laatua parannetaan sillä, että kuntien tulee tehdä omavalvontaa ja raportoida vuosittain muun muassa laadusta, odotusajoista ja toimitiloista. Palautetta kerätään niinikään vuosittain vanhuksilta, omaisilta sekä vanhusneuvostolta. Henkilöstöltä kysytään henkilöstömäärästä ja osaamisesta.

Laki koskisi vanhuuseläkeiässä olevaa väestöä.

Henkilöstön määrä jäi auki

Aiempi ministeri **Paula Risikon** (kok.) valmistelema lakiluonnos keräsi kevään lausuntokierroksella risuja. Siitä puuttuivat numeroin ilmoitetut vaatimukset henkilöstön määrästä hoivayksiköissä.

Guzenina-Richardsonin luonnoksesta ne puuttuvat edelleen, vaikka hän lupaili minimimitoituksia laitoshoitoon ja jopa sakkoja mitoitusten alittamisesta. Hän katsoo nyt, ettei numeroita tarvita, koska uusi luonnos menee ”syvemmälle”.

Nykylaki sisältää vain suosituksia, eivätkä kunnat noudata niitä.

Kansliapäällikkö Välimäen mukaan henkilöstön määrä on vaikeaa arvioida, kun hoidettavien määrää ja hoidettavuutta ei aina tiedetä.

”Ongelma on, jos hoitajien suhde hoidettaviin kasvaa, kustannukset voivat nousta hyvin nopeasti mutta laatu ei parane”, Välimäki perustelee.

Laki jättää sosiaali- ja terveysministeriölle (STM) mahdollisuuden laatia esimerkiksi henkilöstön mitoituksesta erityinen asetus.

Lain laadinnassa mukana ollut Kuntaliitto jätti oman lausumansa, jossa se vastustaa asetuksenantovaltuutusta.

Perusteluna on raha. Hyvää laatua voi saada vähälläkin henkilöstöllä.

Uusi lakiesitys maksaa STM:n mukaan 100 ja Kuntaliiton mukaan 200 miljoonaa euroa.

Välimäen mukaan uusi laki tukee hallituksen ajamaa kuntauudistusta, sillä se edellyttää kunnilta laajaa vanhusosaamista. Siihen eivät pysty kaikki kunnat yksin.

EIJA POUTANEN

KOMMENTTI

Kotihoito vie enemmän aikaa

”Ei vanha ihminen ole mikään paketti, jota käännellään sinne ja tänne. Olemme aktiivisia, osallistuvia ja pidämme yhteiskuntaa pystyssä, kun hoidamme työssäkäyvien lapsiemme lapsia.”

Arja Ojala Eläkkeensaajien keskusliitosta muistutti ministerille ja medialle, että vanhuskin on ihminen ja arvokkaan loppuelämänsä ansainnut.

Uuteen vanhuspalvelulakiin ei kirjattu määräyksiä koulutettujen hoitajien määristä hoitoyksikköä kohti. Hallituspuolueista vasemmistoliitto tuomitsee, kokoomuksen kansanedustajat **Lenita Toivakka** ja **Sari Sarkomaa** epäilevät ja hoitajia edustava ammattijärjestö Super tyrmää teon: uusi laki ei tule näin takaamaan vanhusten hyvää hoitoa.

Ojala ja muut eläkeläiset sen sijaan katsovat, että laatu ei ole kiinni määrästä, vaan osaamisesta, hengestä ja johtamisesta.

Uudessa laissa kuntien halutaan raportoivan vuosittaisen siitä, paljonko työvoimaa on ja mitä sillä tehdään. Kuulostaa hyvältä, jos ajatuksena on lisätä väkeä, sinne missä käsiä on liian vähän.

Mutta raportointi voi sisältää myös ajatuksen siitä, että hoivatyöstä niistetään löysät pois. Seurusteluminuutteja ei ehkä mitata samalla tavalla kuin vaipanvaihtoon tai syöttämiseen käytettyjä sekunteja.

Jo torstaina arvovaltaisesta ohjausryhmästä ihmeteltiin sitä, miten kotihoidon työntekijöiden ajasta kuluu asiakastyöhön vain 30 prosenttia, ja johonkin muuhun 70 prosenttia.

Tuoreena lähihoitajana ja kotihoidossa työskennelleenä voin kertoa: matkoihin.

Vaikka hoitaja syö juostessaan lounaansa ja tekee asiakaskirjaukset muutamassa minuutissa, tiiviissäkin pikkukaupungissa vanhuksen luokse ajamiseen kuluu enemmän aikaa kuin silmätippojen, kipulaastarin ja voileivän laittamiseen yhteensä. Saati sitten syrjäkylillä.

Mutta vanhus saa asua kotonaan, vaikka hoitaja kävisi kolmesti päivässä. Siihenhän uudella(kin) lailla pyritään?

Kuntien on houkuttavaa antaa kaukana asuvat vanhukset yksityisten hoivayritysten haltuun. Siinä piilee työmahdollisuuksia maalla asuville hoitajille, mutta myös vaara, että vanhukset luona käydään vain ”rahasta”.

Kunnan laatutyö ja tasaarvoinen hoito ei silloin ulotu seudulle, missä kilpailua ei ole.

EIJA POUTANEN

K MARKET

K-MARKET KAUPPIAASI SUOSITTELEE LOPPUVIIKKOON

Kts. lisää: www.k-market.com

VOIMASSA 19.-22.4.2012

K PLUSSA -30 %
Etu K-Plussa-kortilla

Juhla Mokka
KAHVI
500 g,
raj. 2 pkt/talous

2,79 pkt (5,58/kg)

Ilman K-Plussa-korttia 3,99 pkt (7,98/kg)

VOIMASSA 19.-22.4.2012

K PLUSSA -37 %
Etu K-Plussa-kortilla

PIRKKA
BROILERIN KOIPIREISI
n. 1,3 kg,
hunajamarinoitu

1,49 kg

Ilman K-Plussa-korttia 2,39 kg

VOIMASSA 19.-22.4.2012

K PLUSSA -28 %
Etu K-Plussa-kortilla

Valio
NORMAALI-SUOLAINEN VOI
500 g, raj. 2 pkt/talous

1,99 pkt (3,98/kg)

Ilman K-Plussa-korttia 2,79 pkt (5,58/kg)

TARJOUSTAKUU
K-PLUSSA-TARJOUKSISSA AINA VÄHINTÄÄN -10%

PLUSSA
LISÄKSI K-PLUSSA-PISTEILLÄ ETUSI JOPA -5%

K MARKET
KAUPPIAS HOITAA HOMMAN